

СТ А Н О В И Щ Е

От: Академична длъжност, научна степен, име, презиме, фамилия;
ВУ / научна организация; проф. д-р Албена Христова Вуцова
Научна специалност: 3.8. „Организация и управление на производството (бизнес).

Относно: дисертационен труд за присъждане на научна степен
„доктор на науките“ по научна специалност 3.8
„Организация и управление на производството (бизнес) в УНСС.

Автор на дисертационния труд: проф. д-р Николай Христов Щерев

Научна организация *УНСС – гр. София*

Основание за представяне на становище: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 3169 от 17.11./ 2023 на Ректора на УНСС.

1. Информация за дисертанта

Кандидатът е представил за обсъждане дисертационния си труд в катедра „Индуриален бизнес“/ Бизнес Факултет на УНСС съгласно чл. 39 от ППЗРАСРБ. Разкриването на процедурата за присъждане на научната степен „доктор на науките“ е извършено на основание решение на ФС – Протокол N 3, т.2. / 16.11.2023 г.

Проф. Николай Щерев е доктор по икономика, 05.02.18 Икономика и управление (по отрасли); Магистър по икономика, спец. „Икономика на индустрията“.

Към момента е професор по „Организация и управление на производството /индустрия/“ към катедра „Индуриален бизнес“ в УНСС-София; ръководител на катедра. ”Индуриален бизнес” в УНСС-

София; директор на Университетски Център за Изследователски и Образователни проекти на УНСС. Председател е на УС на Асоциация на преподавателите по икономика и управление на индустрията (АПИУИ) .

Ръководител е на 13 докторанта.

Има над 100 публикации в различни но допълващи се тематични области - лидерство в бизнес организациите, управлението на бизнеса; конкурентен анализ; икономически и индустриален растеж; маркетинг, организация и управление на маркетинг.

Има редица специализации в престижни изследователски структури, както и участия в проекти като член/ръководител на екипа и/или консултант .

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

При кандидатстване за настоящата позиция проф д-р Николай Щерев е представил 10 научни разработки включващи глави от монографии или издания на научни разработки от участия в международни конференции както и отделни статии. Пет от трудовете са самостоятелни, останалите са в съавторство. Две от научните работи да на български език, останалите са на английски език. Една от разработките е издадена двуезично, но е с различен DOI.

Две от публикациите са в индексирани бази данни, законово регламентирани :

- Sterev, N., Penchev, P. (2023). *Historical Development of Business Economics: Bulgarian Case*. In: Çalyurt, K.T. (eds) *History of Accounting, Management, Business and Economics, Volume I. Accounting, Finance, Sustainability, Governance & Fraud: Theory and Application*. Springer, Singapore. https://doi.org/10.1007/978-981-99-3346-4_10 /SCOPUS/

- Nikolay Sterev, 2023. *Pre-incubation toolkits for academic entrepreneurship fostering: Bulgarian case, Strategies for Policy in Science & Education / Strategii na Obrazovatelnata i Nauchnata Politika, Vol. 31 Issue 3s, pp. 90-103*, <https://doi.org/10.53656/str2023-3s-7-pre> /WoS/.

Пет от представените публикации са в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове

- *БИОЛЧЕВА, Петя, ЩЕРЕВ, Николай, 2023. Интелигентни системи в кръговата икономика, Proceedings of the VIth International Conference on Management and Strategic Decisions (ICGSM). 2023.*
- *Biolcheva, Petya, Sterev, Nikolay, 2023. INTELLIGENT SYSTEMS IN THE CIRCULAR ECONOMY, International Conference in Technology, Humanities and Management, European Proceedings of Social and Behavioural Sciences / EpSBS, e-ISSN: 2357-1330, doi: 10.15405/epsbs.2023.11.74*
- *StereV, Nikolay, 2023. ACADEMIC ENTREPRENEURSHIP AT THE START OF INDUSTRY 5.0 ERA, ERAZ 2023 Conference 01-June-2023, Prague /printing/*
- *StereV, Nikolay, 2019. New industrial business models: From linear to circular economy approach, Trakia J. Sci, Issue17/2019, pp.511-523, doi:10.15547/tjs.2019.s.01.082*
- *StereV, Nikolay, 2019. THE BULGARIAN INDUSTRY: THE STATE, DEVELOPMENT AND PROSPECTS OF INDUSTRIAL POLICY, LIMEN 2019, DOI: <https://doi.org/10.31410/LIMEN.2019.31>*
- *StereV, Nikolay, 2021. Economic impact of COVID-19 pandemic: case of Bulgaria, SHS Web of Conferences, 2021, <https://doi.org/10.1051/shsconf/202112002005>*

Актуалност на темата. Представените работи касаят изключително актуална тематика, свързана с значимостта на предприемачество в условията на сериозни икономически трансформации, новите парадигми на икономическата действителност и инструменти за решаването им.

Всички представени трудове показват задълбочено познаване на проблематиката, традиционно аналитичен подход и предлагане на нестандартни решения.

Оценка на научните и научно-приложни приноси

Научните и научно-приложните приноси в дисертационния труд се свеждат до следните:

I. Научни приноси

1. Институционалният подход към предприятието е основан на анализ на теоретико-методически постановки и обобщение на практико-приложните му аспекти.
2. Извършен е исторически анализ и са идентифицирани същностните страни и особености на еволюционните етапи от развитието на отделните предприятия.
3. Еволюционното развитие на бизнес предприятията в България, вкл. за отделни сектори, е основано на теоретична систематизация и е апробирано с данни от практиката.
4. Проучено е и е систематизирано научното познание и еволюционните методи за оценка на растежа на отделното предприятие.

II. Научно-приложни приноси

5. Изследвана е връзката между еволюционното развитие на предприятието с моделите за неговия растеж, вкл. е направена приложна проверка на приложимите модели за растеж на отделното предприятие в конкретен сектор.
6. На основата на научното познание в областта на конкурентоспособния растеж е разработена методическа схема, апробирана с данни от реални предприятия за оценка на конкурентоспособния им растеж. Потвърдени са получените резултати в еволюционното развитие на бизнес предприятието и приложимостта на методите за оценка на бизнес растежа на предприятията.
7. Предложена е методическа схема, която е апробирана в практиката чрез експертна оценка на методика за „социализация на предприятията“, основана на изграждане и прилагане на социална бизнес мрежа, съответстваща на технологиите на Индустрия 4.5 / Индустрия 5.0.

Апробацията потвърждава необходимостта от преминаване към следващ етап в еволюцията на бизнес предприятията, която обхваща и стъпките, необходими за тази цел.

8. Предложен е подход за академично предприемачество, основан на социалните подходи за организация на социалните предприятия от Индустрия 5.0. Подходът е съобразен с изискванията на отворената споделена икономика, за извършване на прехода от реално бизнес предприятие към дигитално социално предприятие.

Заклучение

Представените трудове показват задълбочено познания в която кандидата работи, прилагани са специфични аналитични похвати, както и оригинален микс от методологии.

Считам че кандидатът проф. Николай Щерев отговаря на всички нормативни изисквания и може да му се присъди научната степен Доктор на науките

Дата / място

20.12.2023

София

Подпис: .....

POSITION

From: Prof. Albena Hristova Vutsova, PhD, Sofia University “ Kliment Ochridski”

Concerning: Dissertation for the purpose of awarding an academic degree ‘Doctor of Sciences’ in scientific discipline 3.8 ‘Organization and management of production (business)’ at UNWE.

Author of the dissertation: Prof. Nikolay Hristov Shterev,
Research organization UNWE - Sofia

Reason for submitting an evaluation report: member of the jury hearing the defense of the dissertation according to Order No. 3169 of 17.11./ 2023 of the Rector of the UNWE.

1. Information about the applicant

The candidate has presented his dissertation for discussion at the Industrial Business Department/Business Faculty of UNWE according to Art. 39 of Regulation on the Application of the Law on the Development of Academic Staff in the Republic of Bulgaria. The disclosure of the procedure for awarding the academic degree ‘Doctor of Sciences’ was carried out on the basis of: decision of the FS – Protocol No. 3, item 2. / 16.11.2023

Prof. Nikolay Shterev is a Doctor of Economics, 05.02.18 Economics and Management (by sectors); Master of Economics, specialization ‘Economics of Industry’.

He is currently a professor teaching ‘Organization and management of production/industry’ at the Department of Industrial Business at UNWE-Sofia (since 2018); Head of the Industrial Business Department at UNWE -Sofia; Director of the University Center for Research and Educational Projects at UNWE. He is the Chairman of the Board of the Association of Teachers of Economics and Management of Industry.

He is the supervisor of 13 doctoral students.

He has issued over 100 publications in different but complementary thematic areas – leadership in business organizations, business management; competitive analysis; economic and industrial growth; marketing, marketing organization and management.

He has completed a number of specializations at prestigious research structures, and has participated in projects as a team member/leader and/or consultant.

2. General characteristics of the presented dissertation work

To support his application for the current position, Prof. Nikolay Shterev, PhD, has presented 10 research papers, including chapters from monographs or proceedings from participation in international conferences, as well as articles. Five of the papers are independent, the rest of them are co-authored. Two of the research papers are issued in Bulgarian, the rest are in English. One of the papers is a bilingual publication, but has a different DOI.

Two of the publications are in indexed databases as required by national legislation:

- Sterev, N., Penchev, P. (2023). Historical Development of Business Economics: Bulgarian Case. In: Çalhyurt, K.T. (eds) History of Accounting, Management, Business and Economics, Volume I. Accounting, Finance, Sustainability, Governance & Fraud: Theory and Application. Springer, Singapore. https://doi.org/10.1007/978-981-99-3346-4_10 /SCOPUS/
- Nikolay Sterev, 2023. Pre-incubation toolkits for academic entrepreneurship fostering: Bulgarian case, Strategies for Policy in Science & Education / Strategii na Obrazovatelnata i Nauchnata Politika, Vol. 31 Issue 3s, pp. 90-103, <https://doi.org/10.53656/str2023-3s-7-pre> /WoS/.

Five of the publications are in non-refereed peer-reviewed journals or published in edited collective volumes, namely:

- BIOLCHEVA, Petya, SHTEREV, Nikolay, 2023. Intelligent systems in the circular economy, Proceedings of the VIth International Conference on Management and Strategic Decisions (ICGSM). 2023.
- Biolcheva, Petya, Sterev, Nikolay, 2023. INTELLIGENT SYSTEMS IN THE CIRCULAR ECONOMY, International Conference in Technology, Humanities and Management, European Proceedings of Social and Behavioral Sciences / EpSBS, e-ISSN: 2357-1330, doi: 10.15405/epsbs .2023.11.74
- Sterev, Nikolay, 2023. ACADEMIC ENTREPRENEURSHIP AT THE START OF INDUSTRY 5.0 ERA, ERAZ 2023 Conference 01-June-2023, Prague /printing/
- Sterev, Nikolay, 2019. New industrial business models: From linear to circular economy approach, Trakia J. Sci, Issue17/2019, pp.511-523, doi:10.15547/tjs.2019.s.01.082

- Sterev, Nikolay, 2019. THE BULGARIAN INDUSTRY: THE STATE, DEVELOPMENT AND PROSPECTS OF INDUSTRIAL POLICY, LIMEN 2019, DOI: <https://doi.org/10.31410/LIMEN.2019.31>

- Sterev, Nikolay, 2021. Economic impact of COVID-19 pandemic: case of Bulgaria, SHS Web of Conferences, 2021, <https://doi.org/10.1051/shsconf/202112002005>

Relevance of the topic. The papers presented deal with extremely topical issues related to the importance of entrepreneurship in the conditions of serious economic transformations, the new paradigms of economic reality and tools for solving them.

All the papers presented show a deep knowledge of the issues, a traditional analytical approach and offer non-conventional solutions.

Evaluation of scientific and applied contributions

The scientific and applied contributions in the dissertation can be summarized as follows:

I. Scientific contributions

1. The institutional approach to the enterprise is based on an analysis of theoretical and methodological statements and a summary of its practical and applied aspects.
2. A historical analysis was carried out and the essential aspects and features of the evolutionary stages of the development of individual enterprises were identified.
3. The evolutionary development of business enterprises in Bulgaria, incl. for individual sectors, is based on theoretical systematization and has been tested with data from practice.
4. Scientific knowledge and evolutionary methods for assessing the growth of the individual enterprise have been studied and systematized.

II. Scientific and applied contributions

1. The relationship between the evolutionary development of the enterprise and the models for its growth was studied, incl. applied verification of the applicable models for the growth of the individual enterprise in a specific sector has been performed.
2. On the basis of scientific knowledge in the field of competitive growth, a methodological scheme was developed, tested with data from real enterprises to assess their competitive growth. The results obtained with regards to the evolutionary development of the business

enterprise and the applicability of the methods for assessing the business growth of enterprises have been confirmed.

3. A methodological scheme is proposed, which has been tested in practice through an expert assessment of a methodology for ‘socialization of enterprises’ based on the construction and implementation of a social business network corresponding to the technologies of Industry 4.5 / Industry 5.0. The approval confirms the need to move to the next stage in the evolution of business enterprises, which includes the steps necessary for this purpose.

4. An academic entrepreneurship approach based on social approaches for the organization of social enterprises from Industry 5.0 is proposed. The approach is tailored to the requirements of the open shared economy, to make the transition from a real business enterprise to a digital social enterprise.

Conclusion

The papers presented show a thorough knowledge of the candidate's field of work, specific analytical skills applied, and an original mix of methodologies.

I believe that the candidate, Prof. Nikolay Shterev, meets all the regulatory requirements and should be awarded the academic degree of Doctor of Sciences

Date / place

20.12.2023

Sofia

Signature